

Висновки. Таким чином, нами визначено структурний ланцюжок розвитку організаційної культури відповідно до стадій і рівнів її розвитку в особистості: професійне самовизначення, професійна самоактуалізація, організаційно-педагогічна освіченість, організаційно-педагогічна компетентність, організаційно-педагогічний професіоналізм, управлінський менталітет. Спираючись на дослідження вітчизняних і російських педагогів ми розкрили рівні розвитку організаційної культури та на їх основі сформулювали етапи її формування в майбутнього педагога.

В подальшому перед нами стоїть завдання розробки дидактичної системи з формування організаційної культури майбутнього вчителя на кожному етапі навчання та закладення основ успішного його професійного саморозвитку.

Література

1. <http://hrm.ru/db/hrm/AF7A1086C70642FAC325772C004711AC/print.htm.l>.
2. Педагогічна майстерність : підручник / І.А. Зязюн, Л.В. Крамушко, І.Ф. Кривонос та ін.; за ред. І.А. Зязюна. – 2-ге вид., допов. і переробл. – К. : Вища шк., 2004. – 422 с.
3. Словарь по профорientации и психологической поддержке // vocabulary.ru/dictionary/27/word/mentalitet.

С. Чорнусь

асистент кафедри основ виробництва та дизайну Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка

УДК 37.07:[005:001.895]

ФОРМУВАННЯ ІНЖЕНЕРНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ СПЕЦІАЛІСТА В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ ОСВІТИ

Розглядаються проблеми формування інженерної компетентності фахівця в умовах інноваційних професійних учбових закладах України та світові стандартні вимоги до компетентності сучасного інженера-педагога.

Ключові слова: *інженерна компетентність, професійні особові якості, становлення професіонала, науковий ресурс, інноваційний освітній процес.*

С. Чорнусь

асистент кафедри основы производства и дизайна Полтавского национального педагогического университета имени В.Г. Короленка

ФОРМИРОВАНИЕ ИНЖЕНЕРНОЙ КОМПЕТЕНЦИИ СПЕЦИАЛИСТА В УСЛОВИЯХ РЕФОРМИРОВАНИЯ ОБРАЗОВАНИЯ

Рассматриваются проблемы формирования инженерной

компетентности специалиста в условиях инновационных профессиональных учебных заведениях Украины и мировые стандартные требования к компетентности современного инженера-педагога.

Ключевые слова: инженерная компетентность, профессиональные личные качества, становления профессионала, научный ресурс, инновационный образовательный процесс.

Chornus S.

assistant of the basis of the production and design cathedra of Poltava national Pedagogical University named after VG Korolenka

FORMATION OF ENGINEERING SPECIALIST COMPETENCE IN REFORMIROVANIYA OBRAZOVANIYA

The problems of forming of engineering competence of specialist are examined in the conditions of innovative professional educational establishments of Ukraine and world standard requirements to the competence of modern engineer-teacher.

Keywords: engineering competence, professional personal qualities, becomings of professional, scientific resource, innovative educational process.

Постановка проблеми в загальному вигляді. Парадигма компетентності виникла і утвердилась на євразійському континенті в середині ХХ століття. Ця ідея стала плідною в педагогіці професійної освіти як концепція професійної компетентності, що є критерієм як найповнішої готовності фахівця до вирішення завдань професійної діяльності. Професійна компетентність знаходить своє реальне втілення і конкретні риси для фахівців різних професій. Широкий спектр досліджень компетенцій і компетентностей представлено в роботах, як в зарубіжній, так і у вітчизняній педагогічній науці.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Розвиток професійної компетентності вчителя здійснює безпосередній вплив на успішне функціонування учбового закладу. Проблема професіоналізму фахівців розглядається як українськими діячами такими як Л.З. Тархан, І.Г. Галяміна, В.М. Бондар, Ю.М. Пазиніч, Л.В. Банашко так і закордонними Т.В. Перова, О.В. Попов, Л.А. Любимова.

Формулювання цілей статті є розкриття проблеми формування інженерної компетентності фахівця, науково-практичних зусиль в підготовці компетентних інженерів-педагогів. Вона обумовлена необхідністю вирішення протиріч, що створилися в сучасній професійній освіті.

Виклад основного матеріалу. Формування інженерної компетенції майбутнього спеціаліста забезпечується комплексом необхідних і достатніх організаційно-педагогічних умов. По відношенню до освітньої системи виділяються суперечності зовнішнього і внутрішнього характеру.

Найбільш значущі суперечності зовнішнього характеру виникають

між: потребою суспільства в новій інтеграційній динамічній особовій якості інженера, готового до вирішення професійних завдань в сучасних і перспективних виробничих умовах, і недостатньою розробленістю концепції формування інженерної компетентності фахівця як результату освіти; умовами праці, що ускладнюються, зростаючими вимогами суспільства до складу інженерної компетентності, рівню її сформованості, потребою інженера в успішному професійному самовизначенні і соціально незахищеністю основної маси інженерно-технічної інтелігенції. потребою суспільства у формуванні і безперервному підвищенні рівня інженерної компетентності фахівця в умовах даного регіону і неможливістю його забезпечити її повною мірою в традиційних умовах регіонального вузу.

Суперечності внутрішнього характеру, по відношенню до університетського комплексу, виникають між: динамікою виникнення нових характеристик інженерної компетентності фахівця і їх недостатньою актуалізацією в технологіях і змісті професійної освіти; інтеграційним характером інженерної компетентності фахівця і недостатньою орієнтацією учбової діяльності студентів на інтеграцію теоретичних, практичних знань і соціально-виробничого досвіду; установкою університетів на фундаментальні наукові знання і недостатньою затребуваністю їх студентами на інтеграційному методологічному рівні при вирішенні інженерних завдань наукоємких виробництв; потребою у формуванні інженерної компетентності фахівця в скорочені терміни і недостатньо ефективним використанням концентрації освітніх, наукових, виробничих і культурних ресурсів університетських комплексів [1].

Визначаючи передумови і закономірність виникнення інженерної компетентності фахівця проведено аналіз розвитку технічної праці, інженерної справи, інженерного мистецтва, інженерної діяльності і інженерної освіти.

Передумови формування інженерної компетентності фахівця полягають: у встановленні взаємозв'язку соціальних, виробничих і освітніх процесів і їх інтеграційному впливі на формування інженерної компетентності фахівця; у визначенні суті інженерної компетентності як інтеграційної якості особи фахівця, що є його готовністю успішно вирішувати актуальні інженерні питання; у виявленні нових ознак інженерної компетентності фахівця сучасної епохи; у аналізі основних тенденцій формування інженерної компетентності фахівця в умовах інноваційних професійних учбових закладах України і за кордоном; у розробці концепції, визначенні підходів і моделюванні процесів формування інженерної компетентності фахівця.

Поступово розвиваючись у всіх країнах світу, інженерна освіта, в той же час, має в кожному регіоні свої пріоритети розвитку, обумовлені

геополітичною ситуацією, історичними традиціями, соціально-економічним розвитком і іншими чинниками.

Дослідження вітчизняного і зарубіжного досвіду переконують, що в сучасній вищій професійній освіті актуалізувалася гуманістична концепція формування інженерної компетентності фахівця, яка повинна бути побудована на визначенні інженерної компетентності як нової інтеграційної динамічної особової якості сучасного фахівця, як результату професійної освіти, на визнанні її формування характеристичним процесом в професійному становленні фахівця. Продуктивність концепції визначається ефективністю пошуку, проектування і реалізації умов і чинників, що забезпечують формування інженерної компетентності, визначенням шляхів інтенсифікації професійного становлення фахівця в умовах сучасних вузів [2].

У зв'язку із стрімко наростаючою потребою постіндустріального суспільства в принципово нових якостях інженера на рубежі ХХ-ХІ століття компетентність інженера стала предметом глибокого аналізу.

Світові стандарти вимоги до компетентності сучасного інженера визначаються основними Програмними документами такими як: «Вимоги до випускника інженерного вуза» Всесвітній конгрес по інженерній освіті (Портсмут 1992р); доповідь міжнародної комісії ЮНЕСКО про освіту, Жак Делор, «Освіта прихований скарб»; «Вимоги до інженера ХХІ століття», розроблені під егідою ЮНЕСКО на базі документів міжнародних організацій – FEANI (Європа) та ABET (Північна Америка); матеріали міжнародних європейських проектів RUSERA, SITE (FP6) та EUR-ACE створення національної системи загально-професійної акредитації освітніх програм в галузі техніки та технології [4].

Сутнісні характеристики компетентності інженера, встановлені в Програмних Документах міжнародних, національних і вітчизняних організацій, а також в психолого-педагогічних дослідженнях фахівців, принципово відрізняють інженерну діяльність від інших видів професійної діяльності, а також характеризують дану якість інженера такою, що відрізняється від інших його особових якостей і від професійних вимог до фахівців інших професій. Виділені відмінності розглядаються як прямий еквівалент, підтверджуючий правомочність використання терміну «інженерна компетентність».

Визначимо зміст даного поняття. Ми вважаємо, що інженерна компетентність фахівця в сучасних умовах є інтеграційною особовою якістю. Суттю його є готовність фахівця вирішувати актуальні інженерні завдання, усвідомлюючи соціальну їх значущість і особисту відповідальність за результати діяльності, необхідність постійного вдосконалення, сприятливу особово-професійну перспективу.

Різноманіття вимог і класифікацій компетенцій інженера утрудняє

виявлення чинників їх актуалізації. В зв'язку з цим в руслі інтеграційного підходи нами була розроблена інтеграційна модель інженерної компетентності фахівця, що включає групи компетенцій, близьких по функціоналу. Важливими при виділенні цих груп для нас з'явилися класифікації складових професійної компетентності, розроблені А.К. Марковою, Ю.Г. Татуром, І.А. Зимньою, В.І. Байденко, Е.Ф. Зеєром.

Використовуючи інтеграційний підхід, та синтезуючи різні аспекти розгляду інженерної компетентності фахівця, це дозволяє нам представити її інтеграційну структуру. Спираючись на концепцію І.А. Зимньої, що обґрунтувала розгляд цілісної соціально-професійної компетентності фахівця вважаємо, що інженерна компетентність (як вид професійної) може бути представлена парціальною складовою в даній цілісній структурі. Інженерна компетентність включає передпосилочну базу (стрижень) і основну компоненту – актуалізовані компетентності інженерної діяльності.

Модель І.А. Зимньої дозволяє розмежувати процеси формування і розвитку в становленні професіонала і визначити координату інженерної компетентності на осі професіоналізму. «Дане модельне уявлення показує, які рівні інженерної компетентності повинні розвиватися на основі психологічних законів психічного і особового розвитку людини, а які формуватися на основі психологічних закономірностей освоєння діяльності (зокрема професійною) і становлення її суб'єкта – студента, фахівця. Розмежовуються поняття «Інтелектуальні здібності», «особові властивості» і «професійні особові якості», де якість є формована характеристика, міра відповідності прояву якогось явища, заданому або такому, що задається еталону» [3].

Інтелектуальні здібності дані кожній особі і можуть бути розвинені в загальній освіті, неформальній і інформальній освіті, в ході соціалізації. Вони створюють передпосилочну базу і стрижень інженерної компетентності. Відповідно до сучасних психолого-педагогічними досліджень особові властивості формуються в процесі освіти і соціалізації і зумовлюють професійну обумовленість особи фахівця.

Висновки. Властивості і здібності продовжують розвиватися у процесі становлення професіонала. На базі розвиненого і сформованого інтелектуально-особового стрижня в ході інженерної освіти формується інженерна компетентність, яка потім розвивається в умовах динаміки виробничих відносин і безперервної освіти (формального, неформального і інформального). Таким чином, формування інженерної компетентності є феноменом становлення професіонала-інженера.

Література

1. Байденко В.И. Компетенции в профессиональном образовании // ВВШ, 2004. – №11. – С. 3-13.

2. Белоновская И.Д. Формирование профессиональной компетентности специалиста : региональный опыт. / И.Д. Белоновская – М. : Институт развития профессионального образования, 2005. – 263 с.
3. Зимняя И.А. Общая культура и социально-профессиональная компетентность человека / И.А. Зимняя // Высшее образование сегодня. – 2005. – №11. – С. 16-20.
4. Татур Ю.Г. Компетентность в структуре модели качества подготовки / Ю.Г. Татур. – М. : Исслед. центр проблем качества подгот. специалистов, 2004. – 532 с.

Л. Хилько

*старший викладач кафедри іноземних мов
ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»*

Т. Ткаченко

*старший викладач кафедри іноземних мов
ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»*

УДК 378.147.016:81'243

ДО ПРОБЛЕМИ НАВЧАННЯ АУДІЮВАННЮ СТУДЕНТІВ НЕМОВНОГО ВУЗУ

Виходячи з аналізу ситуації та завдань спілкування автори розрізняють 3 види аудіювання. Навчання сприймання на слух грає важливу роль в процесі освіти. Автори аналізують труднощі в його викладанні та формулюють основні вимоги до вправ та текстів, які рекомендуються як матеріал для прослуховування. Моделі підготовчих текстів та вправ з аудіювання надаються.

Ключові слова: *аудіювання, навчальний процес, вправи та тексти, модель, матеріал для прослуховування.*

Л. Хилько

*старший преподаватель кафедры иностранных языков
ГВНЗ «Донбасский государственный педагогический университет»*

Т. Ткаченко

*старший преподаватель кафедры иностранных языков
ГВНЗ «Донбасский государственный педагогический университет»*

О ПРОБЛЕМЕ ОБУЧЕНИЯ АУДИРОВАНИЮ СТУДЕНТОВ НЕЯЗЫКОВОГО ВУЗА

Исходя из анализа ситуаций и целей общения авторы выделяют 3 вида аудирования. Обучение аудированию должно играть важную роль в учебном процессе. Авторы анализируют трудности обучения данному виду коммуникативной деятельности и формулируют основное требование к упражнениям и текстам по обучению аудированию в неязыковом вузе. Образцы подготовительных к аудированию упражнений